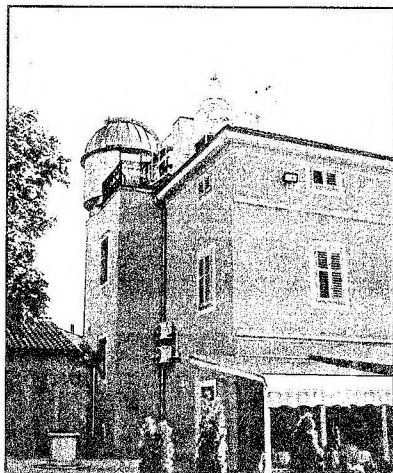
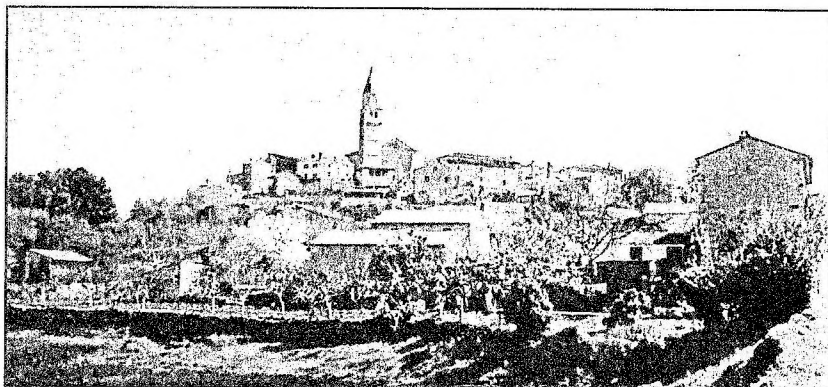

Csillagászat Višnjanban

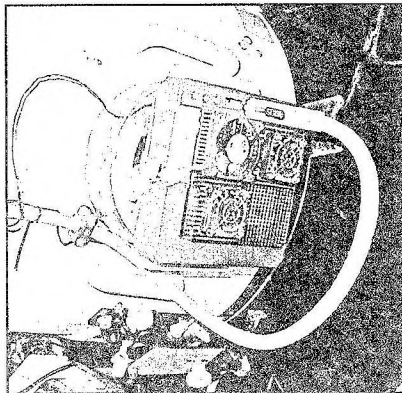
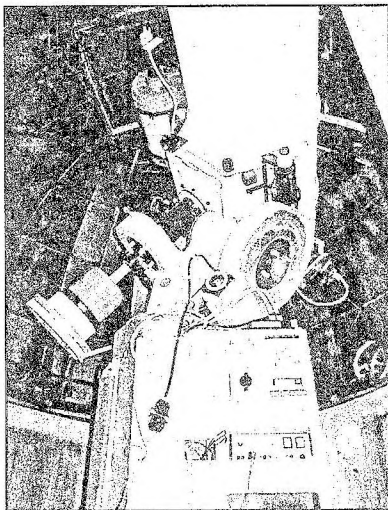
Isztria, Horvátország. Lágy dombok között kanyarog az út, tavasz van, mint a mesében, vakítóan kék ég feszül az otthonos isztriai táj föléd. Az isztriai tavasz kicsit előtte jár az otthoninak, április közepe van, de már virágznak a vadgesztenyék, édes fűillat áramlik be a kocsí ablakán. Errefelé nemcsak a tavasz más, hanem a települések is. Minden valamirevaló város dombtetőn ül, a templomtorony köré telepednek a házak, mindegyik apró, de emeletes, talán emiatt tűnik városnak a legkisebb falu is. Višnjanban alig hatszázan élnek, szemre nincs rajta semmi különös, leszámítva a helyi csillagvizsgáló apró kupoláját, amely a közösségi ház tetején szerénykedik.

A következő útkanyar után csillogó kupola vonja magára a figyelmet. Ez a városkán kívül emelkedő Tičan-hegyen épülő új, 8 m-es kupola egy 1 m-es távcső otthona lesz – irigykedve közelítettük meg az amatőrszíveket megdobogtató építményt. A munkásruhás ember, akivel a kupolánál találkoztunk, nem volt más, mint az intézmény vezetője, Korado Korlević. Neve az Űstökös hírek olvasói számára ismerősen cseng, hiszen a következő égitestek felfedezőjeként olvashattak róla: P/1999 DN3 (Korlević–Jurić) és P/1999 WJ7 (Korlević).

Az új kupola és a távcső imponáló méretei után azt gondolná az ember, hogy az obszervatórium mögött nagyon komoly intézmények állnak, ami sok-sok fizetett alkalmazottat is jelent – a valóság ettől igencsak eltér. Bár támogatókban nincs hi-

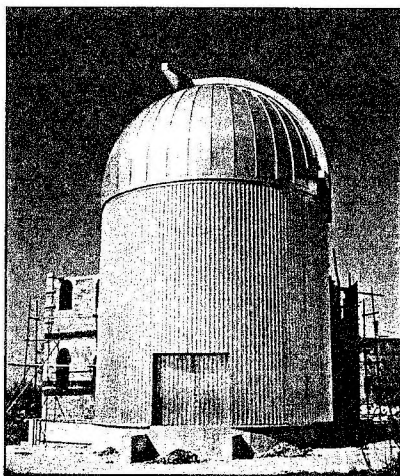
ány – az impozáns kupolát a pulai hajógyár készítette –, a legfőbb „támogató” mégis a fáradhatatlan Korado Korlević, aki a helyi általános iskolában tanít számítástechnikát és technikát. Segítői a csillagászat iránt érdeklődő környékbeli fiatalok közül verbuválódnak, eredményeik imponálóak. Az utóbbi fél évtizedben több mint 1700 kisbolygót fedeztek fel, melyek közül eddig majdnem 300 kapott sorszámot! Ezt a rendkívüli teljesítményt egy saját készítésű 407 mm-es, automatizált Newton–Ross-távcsővel érték el, melynek primer fókuszában egy Apogee AP-8-as CCD-kamera gyűjti a csillag- és kisbolygófényt. A távcső építését még a délszláv háború idején, a 90-es évek közepén kezdték el, és a nyomasztó pénzhányban minden szóba jöhető anyagot – még autóalkatrészt is – felhasználtak. Korlević szabadkoczik, amiért a műszer nem sikerült túl szépre, de nem is ez volt a szempont, hanem az, hogy működjön. (Az instrumentum kinézetében én semmi kivetnivalót nem találok, hiszen láttam már néhány magyar készítésű amatortávcsövet...) Csak azt sajnálom, hogy a mindössze 2 méter átmérőjű kupolába besúfolt teleszkópot csak részletekben lehet fényképezni.

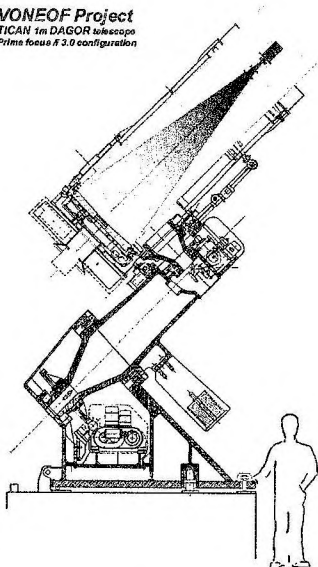
A 407 mm-es Newton–Ross-teleszkóp tengelykeresztje (balra) és a CCD-kamera (jobbra)

A naplementét már a kis kupola mellől, a jelenleg használaton kívül álló all-sky kamera tövéből nézzük. A vörös napkorong a Trieszti-öböl vízében tükröződik, a horizonton, kevéssel a Nap alatt az Appenninek vonulatai húzódnak, reménykedünk a zöld-sugarban, amely ezúttal elmarad. Az apró „észlelőteraszról” szinte az egész félszigetet beláthatjuk, nézelődés közben szó esik az errefelé is egyre fokozódó fényszennyezésről. Keleten az 1300 m fölé tornyosuló Učka-hegy jótékonyan kitakarja a 170 ezres Rijeka fényeit, ám Pula és Trieszt fénybűrái ellen nincs orvosság. A kupola Višnján kellős közepén magasodik, de nem a városka közvilágítása nehezíti meg az észleléseket (annál is inkább, mivel Korlević bármikor lekapcsolhatja a főtér lámpáit), hanem a tenger felől érkező ködök. A ködösödés főként a téli időszakban gyakori, pont akkor, amikor leghosszabbak az éjszakák, és egyébként is kedvezőbbek a felté-

telek a „kisbolygászathoz“. Az új, 1 m-es távcső – melyet a Trieszti Observatóriumtól kaptak – 400 m-es tengerszint feletti magasságába már nem jutnak fel a tengeri ködök. A korábban főként spektroszkópiára használt műszert átalakítják, és földsüroló kisbolygók automatikus megfigyelésére teszik alkalmassá. A közeli nagyvárosok ellenére Isztria fényszennyezettsége kevésbé tűnik súlyosnak, mint a magyarországi.

VONEOF Project
TICAN 1m DAGOR teleszkóp
Prima focus F 3.0 konfiguráció

Az épülő 8 m-es kupola (balra) és az 1 m-es
Dagor teleszkóp rajza (jobbra)

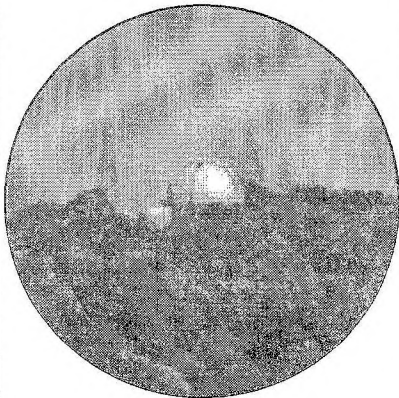
Végül visszatérünk a számítógépekkel zsúfolt dolgozószobába. A legújabb szenzáció nem egy további kisbolygó felfedezése – ez náluk nem okoz különösebb izgalmat –, hanem egy mira típusú változócsillagé, mely 10 és 19 magnitúdó között változik, és az Aquilában található. Hajnalra ennek megfigyelését tervezik a višnjani diákok.

A kis observatórium másik fontos feladata a csillagászat oktatása – ebbe természetesen belefér a környékbeli települések iskolai csoportjainak fogadása és távcsöves bemutatók tartása is. Nyaranta nemzetközi csillagászati iskolát tartanak a téma iránt komolyan érdeklődő és angolul jól beszélő fiatalok számára. Mindazok, akik érdeklődnek a Višnjani Observatórium tevékenysége iránt, keressék fel az intézmény honlapját az alábbi címen: <http://www.astro.hr>.

MIZSER ATTILA

Felhívjuk a figyelmet, hogy április 7-1 közgyűlésünk döntése értelmében megszűnt a pártoló tagsági forma. A továbbiakban a rendes tagok számára biztosítjuk az MCSE illetménykiadványait: a Meteorot és a Meteor csillagászati évkönyvet.
2001-ben a rendes tagság díja 3500 Ft-ra módosult.

Ágasvár 2001 július 20–27.

MCSE Ifjúsági Tábor

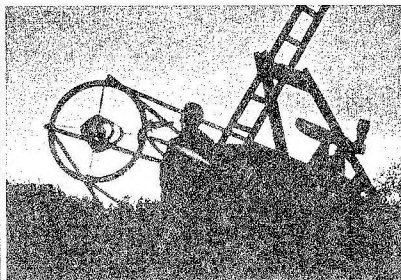
A Magyar Csillagászati Egyesület Ifjúsági Táborát július 20–27. között tartjuk az ágasvári turistaházban, a 15–19 éves korosztály számára.

Az ifjúsági tábor részvételi díjai: turistaházban, napi háromszori étkezéssel: 19 000 Ft (tagoknak 18 000 Ft), saját sátorban, napi háromszori étkezéssel: 15 000 Ft (tagoknak 14 000 Ft), saját sátor étkezés nélkül egységesen 3500 Ft.

Ágasvár a Nyugati-Mátrában található, 635 m-es tengerszint feletti magasságban. A zavaró fényektől mentes észlelőhely mindenki számára kiváló lehetőséget nyújt a csillagos éggel és a természettel való ismerkedésre. Az egy hét során barátságot kötünk a nyári égbolt látnivalóival, megismerkedünk az észlelési lehetőségekkel, előadásokat hallgatunk, ellátogatunk a Piskés-tetői Observatóriumba stb.

Jelentkezési határidő: június 15. Jelentkezés: Magyar Csillagászati Egyesület, 1461 Budapest, Pf. 219., tel.: (1) 279-0429, e-mail: mzs@mcse.hu

Meteor 2001 Távcsöves Találkozó Szentlélek, augusztus 17–20.

Hagyományos távcsöves találkozónkat a Miskolc-Lillafüred közelében található Szentléleken tartjuk. A rendezvénynek a 700 m tengerszint feletti magasságban található Turistapark ad otthont (a Lillafüred–Bánkút műút mellett). Az autóval jól megközelíthető észlelőhelyen elsősorban a sátrazó amatőröket várjuk a hosszú hétvégére egy kiadós közös észlelésre, tapasztalatcserére, a távcsövek világával foglalkozó előadásokra. Az MTT 2001 jó alkalmat nyújt a hazai távcsőpark megismerésére, a különféle műszerek tesztelésére, összehasonlítására.

A rendezvény szervezői: Magyar Csillagászati Egyesület, az MCSE Miskolci Csoportja és a Dr. Szabó Gyula Csillagvizsgáló

A hosszú hétvége részvételi díja az alábbiak szerint alakul:
turistaházban, napi háromszori étkezéssel: 7500 Ft/fő, saját sátorban, napi háromszori étkezéssel: 6000 Ft/fő, saját sátorban, étkezés nélkül: 1500 Ft/fő.

Jelentkezési határidő: június 15.
Jelentkezés: Magyar Csillagászati Egyesület, 1461 Budapest, Pf. 219., tel.: (1) 279-0429, e-mail: mzs@mcse.hu